Akileraarusiinernik Aalajangiisartut aalajangiinerat

Kinaassutsimik uppernarsaaneq: 2024-3092
Aalajangerneqarpoq: 19. marts 2025
Aalajangiinerup tamanut saqqummiunneqarnera: 20. oktober 2025
Ukiut aningaasarsiorfiusut: 2011, 2012, 2013 aamma 2015
Sammisaq: Akileraarutit
Sammisami oqaatsit atorneqartut: Akileraarutit sinnerinik akiitsullu erniaanik isumakkeerinninneq

Eqikkaaneq

Naammagittaalliummi pineqarput akileraarutit sinneri akiitsullu erniaat katillugit 2,5 mio. miss. isumakkeerneqarnissaanniittut itigartitsissutigineqarnerat. Naammagittaalliortoq soraarnerussutisiaqarami akiitsut akilernissaanut ajornartorsiorami isumakkeerinninnermik qinnuteqarsimavoq.
Akileraarusiinermik Aalajangiisartut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfittuulli akileraarutinut akiitsunik isumakkeerinninnermut itigartitsipput, akiitsut naammagittaalliortup illuutaanut qularnaveeqqusiullugit isumannaarneqarsimammata. Akileraarusiinermik Aalajangiisartut akiitsunut erniaritinneqartut 1.mio kr. miss. isumakkeerfigaat erniaritinneqartussallu unitsillugit, matumani Akileraarusiinermik Aalajangiisartut nalilermassuk naammagittaalliortup soraarnerussutisiaqarami akileraarutinut akiitsut erniallit akilersinnaassanngikkai. Taamaalilluni naammagittalliortoq naammagittaalliuumminik ilaannakortumik akuerineqarpoq.

Suliassami pissusiviusut

2023-mi naammagittaalliortoq Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut akileraarutinut akiitsunut 2.491.195 koruuniusunut isumakkeerinninnissamik piumasaqarpoq, taakkunanngalu 947.777 koruunit akiitsunut erniapput.

Naammagittaalliortoq uinilu toqukkut qimagussimasoq aalisarnermik ingerlatseqatigiissimapput. Ingerlatseqatigiiffik ulloq 31. december 2013 taamaatinneqarpoq, tamatumalu kingorna ingerlatseqatigiiffiup pigisai nalillit akiitsuutaalu toqusimasut pigisaanik suliaqarnikkut naammagittaalliortumit pigineqalerput.

Akileraarutinut akiitsut amerlanerpaartaat ukiumi 2012-mi aningaasarsiorfiusumi pilersimapput, tassa ingerlatseqatigiiffiup aalisariutaata 3.700.000 koruuninut tunineqareernerata kingorna, tunineqarneranilu akileraarutinut akiliisoqarsimanani.

Naammagittaalliortup akileraarutinut akiitsut akuerinikuuai.

Naammagittaalliortoq soraarnerussutisiaqarpoq. Ukiumi 2023-mi aningaasarsiorfiusimasumi akileraarutitalinnik 173.439 koruuninik isertitaqarsimavoq, imannallu agguaqatigiisinneqarsimapput utoqqalinersiat 159.672 koruunit. Atorfilittut soraarnerussutisiat 23.767 koruunit.

Naammagittaalliortoq illumik piginnittuuvoq, Akiliisitsiniartarfiullu akileraarutinut akiitsut akilerneqarnissaat qulakkeerniarlugu sulissutigisimavaa.

Naammagittaalliuuteqartup paasinninnera

Naammagittaalliortup akileraarutinut akiitsut isumakkeerfigineqarnissaat kissaatigaa, utoqqalinersiaqartuugami aningaasaqarnikkullu akiitsuminik akilersuisinnaanissaminut periarfissaqarani.

Naammagittaalliortoq aningaasaqarnikkut illersorneqarsinnaanngitsumik iliuuseqarsimanngilaq.

Naammagittaalliortup uigisimasaanut tunngatillugu toqusut pigisaanik suliaqarneq aatsaat 2020-mi piareerneqarpoq, tassanilu aatsaat naammagittaalliortup akileraarutinut akiitsut paasivai.

Inatsisitigut malittarisassanut inatsisillu tunngavigalugit sulinermut innersuussinerit

Akileraarutinut akiitsunik isumakkeerinninneq:

Akileraartarnermik Aqutsisoqarfik periarfissaqarpoq akileraarutitigut akiitsut isumakkeerneqarnissaannik qinnuteqaammik akuerinninnissamut, akileraartussaatitaasup uppernarsarpagu, akileraarummik akiliinissamut maannakkut siunissamilu aningaasatigut periarfissaqannginninni. Aningaasatigut pissutsit erseqqarittuunissaat kiisalu illersorneqarsinnaanngitsumik iliuuseqarsimaneq peqqutigalugu akiitsoqalersimannginnissaq piumasaqaataapput. tak. Akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 11, 2. november 2006-imeersumi § 53

> ***§ 53.*** *Akileraarutinut akiligassat, erniat, akiliisitsissutit eqqartuussinertaqanngitsumillu pillaammik akiliisitsissutit isumakkeerneqarsinnaapput, akiligassalik akiitsuminik akilersuisinnaannginnerminik ukiunilu qaninnerni taamaaliorsinnaassannginnerminik uppernarsaappat aammalu ilimagineqarpat isumakkerineq akiligassallip aningaasaqarneranik ataavartumik pitsanngortitsissasoq. Taamatuttaaq aningaasat inuit, selskabit pisortanut akiligassaminnik akiliinnginnerisigut taartaallutik akiliisussaatitaasut akiligassaat isumakkeerneqarsinnaapput.*
> *Imm. 2. Isumakkeerineq nalinginnaasumik pisinnaanngilaq:*
> *1) akiligassallip aningaasaqarnera erseqqissumik paasineqarsimanngippat,*
> *2) akiligassalik aningaasanut tunngasuni mianersuaalliorsimappat, matumani soorlu akiitsut annikinngitsut:*
> *a) piffissami akiligassallip aningaasatigut pisussaaffimminik naammassinnissinnaanngiffiani pilersinneqarsimappata,*
> *b) akiligassallip aningaasatigut pisussaaffimmik, akiligassallip aningaasaqarneranut naapertuutinngitsumik tigusisimaneratigut pinngorsimappata,*
> *c) nalinginnaq atornissaat siunertaralugu pilersinneqarsimappata, imaluunniit*
> *d) pisortanut akiitsuuppata alliartuinnavissimasut.*
> *3) akiitsut annikinngitsut pinerlunnikkut taarsiisussanngortitaanikkulluunniit akiligassanngorsimappata,*
> *4) akiligassalik akiitsuminik akilersuisinnaasimagaluarluni akilersuisimanngippat,*
> *5) akiligassalik isumakkeerisoqarnissaa siunertaralugu iliuuseqarsimappat, imaluunniit*
> *6) akiligassalik isumakkeerisoqarnissaanik suliassap aallartinneqarnerata kingorna pisortanut nutaanik akiitsoqalerpat.*
> *Imm. 3. Imm. 2, malillugu aalajangiinermi isiginiarneqassapput akiitsut pisoqaassusiat kiisalu akiligassallip akiitsui pisortanuinnaq pisortanuinnangajalluunniit akiligassaanersut.*
> *Imm. 4. Imm. 2, apeqqutaatinnagu isumakkeerinissaq itigartitsissutigineqarsinnaavoq pisut allat tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit isumakkeerinissamut akerliulluinnartut atuuppata.*
> *Imm. 5. Akiligassallit imm. 1 malillugu isumakkeeriffigineqarsinnaasut taamaallaat tassaapput inuit, taamaattorli tak. imm. 6.*
> *Imm. 6. Aammattaaq pissutsit immikkut illuinnartut isumakkeerinissamut tunngavissaqartitsippata taamaaliornissaq inunnut, selskabinut, peqatigiiffinnut, suliffeqarfinnut imminut pigisunut, aningaasaateqarfinnut assigisaannulluunniit nalunaarutigineqarsinnaavoq.*

Inatsisissatut aalajangersakkamut oqaaseqaatit naapertorlugit isumakkeerinniffigineqarnissamut piumasaqaataavoq, akiligassalik aaqqinneqarsinnaanngitsunik akiitsoqarnissaa aammalu tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit isumakkeerinninnerup periarfissaqartilissagaa naafferarlugit akilersuinermit eqquutsitsisinnaanissaa peqatigitillugulu periarfissaqalissalluni siunissami akiitsoqarnaveersaarnissaa. Akiitsullip aningaasaqarneranik naliliinermi, taamaallaat nalillit ilanngunneqarsinnaapput akiligassaqarfigisamut akiliinermi piviusunngortinneqarsinnaallutillu piviusunngortinneqartussat.

Akiitsulik suliffissaaleqisuuppat ilinniagaqartuuppalluunniit, aningaasaqarnikkut pissutsit iluarsineqarsimasuussanngillat, tassami ilisimaneqanngimmat, siunissami aningaasatigut periarfissaqassanersoq akiitsuminik naafferaalluni akilersuisinnaassanersoq.

§ 53-imut oqaaseqaatit (tigulaagaq issuagaavoq):
Siunnersuutigineqarpoq inuit akileraarutissaannik sinneruttunik isumakkeerinninneq pillugu aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 115, imm. 9-mi malittarisassat aalajangersakkanik annertunerusunik taarserneqassasut, tassani akiliisinnaajunnaarneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersitsinissaq pillugu peqqussummi nr. 983 16. december 1997-imeersumi § 197 aallaaviussalluni. Akiliisinnaajunnaarneq pillugu peqqussummi § 197-imi akiitsunik isumakkeerinninneq pineqarpoq.

Siunnersuummi pingaartinneqarpoq akiitsulik, akiitsui amerlanertigut akileraarutinit akitsuutinillu pisut, akiitsunik isumakkeerinninnermik suliami Landsrettimi suliarineqarsimappat annertoqataanik isumakkeerfigineqassasoq. Taamaalilluni anguneqassaaq ilaatigut Landsrettip akileraaruseriffiullu suliassaasa pissusissamisoornerusumik agguarnissaat, ilaatigullu suliani taamaattuni assigiiaarnerusumik suliaqarnissaq. Kisiannili akiitsullit akiitsui akiitsunik assigiinngiiaartunik katitigaasut Landsretti aqqutigalugu suli akiitsunik isumakkeerfigineqarnissamut qinnuteqartassapput.
……
Imm. 3-mut Pissutsit taagorneqarnerat taanna imm. 2, nr. 2-mi 3-milu siunnersuutigineqartoq aammalu isumakkeerinninnissamut nalinginnaasumik mattussisussaq, ersiutaanngilaq akiitsoqartup pissutsit taakkua pilersimappata ataavartumik isumakkeerinninnissamut immikkoortinneqarneranut. Siunnersuutigineqarpoq akiitsoqalernermi pissutsit akiitsut qanoq pisoqaatiginerannut atasutut nalilerneqartariaqartut.
Aalajangersakkami ersiutaavoq akiitsut nutaajunerugaangata akiitsut pilersimanerannut isumakkeerinninnissamik aalajangernissap oqimaannerusarneranut. Tamanna aamma iliuutsinut imm. 2, nr. 4-mi 5-imilu taaneqartunut tunngatinneqaqrsinnaavoq, tassami iliuutsit taakkua pingaaruteqarnerat aammattaaq ukiut ingerlaneranni annikilliartortarmat. Akiitsoqartoq akiitsuminik naafferartumik akilersuinngippat, naak akiitsoqartoq tamatumunnga periarfissaqarluaraluartoq, assersuutigalugu ukiut arlallit qaangiunneranni isumakkeerinninnissaq mattunneqarsinnaanngilaq.
Eqqoqqissaartumik killissaq aalajangersarneqarsinnaanngilaq, naatsorsuutini akiligassaqarfik qaqugu imatut pisoqaatigilissanersoq, akiitsoqalerfimmut tunngasumik pissutsit siunnersuummi imm. 2-mi

taaneqartut pingaaruteqarnerat imatut annikillisimatigaluni allaat isumakkeerinninnissaq mattunneqarsinnaajunnaarluni. Akiitsut pisoqaassusiat manna tikillugu akiitsut pilersimaneranni pissutsinut atasutut nalilerneqassapput, tassunga ilanngullugu pissutsit isumakkeerinninnermik mattussisut qanoq imaannaanngitsiginerat.

Akiitsoqartoq naatsorsuutini nutaanerusunik annikitsunik ataasiakkaanik akiligassaqarfeqarpat tamanna imm. 2, nr. 2 litra a naapertorlugu isumakkeerinninnissamik pinngitsoortitsisinnaanngilaq, akiitsut pilersimanerannut naammaginartumik tunngavilersuut taaneqarsimappat. Tamanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq akiitsoqartoq ilaqutaalu pisariaqartumik inissarsinissaat siunertaralugu taarsigassarsineq. Pisuni taamaattuni pissusissamisuussaaq akileraaruseriffiup piffissap sivitsorneqarnissaa isumaliutigissappagu, tamatumani akiitsoqartup akiitsut ilai akiitsut isumakkeerneqarnerannut ilagitillugit naafferartumik akilersussallugit.

Akiitsut ataasiartup aammalu maanna pisimasup qaangiuttup kinguneranik pilersimappata, assersuutigalugu inuussutissarsiutigalugu suliffittut nakkaattoorneq, taava akiitsut pisoqaassusiata pingaarutaa annikinnerulissaaq.

Taamatulli aamma akiitsoqartoq siornatigut suliassap aallartinnginnerani akiligassaqalersimanini pissutigalugu isumakkeerinninnissamik itigartitaasimasoq, tak. imm. 2, nr. 6, siunissaq tamaat isumakkeerinninnissamut mattunneqassanngilaq.

Taassuma saniatigut imm. 2 malillugu aalajangiinermi pingaartinneqassaaq akiitsulik taamaallaat imaluunniit annertunerusumik pisortanut akiitsumik kinguaattooqqanersoq. Akiitsulik pisortanut akiitsuisa saniatigut akiitsui allanut akiitsuuppata isumaliutigineqartariaqarpoq akiliisinnaajunnaarneq pillugu peqqussummi malittarisassat malillugit akiitsunik isumakkeerfigineqarnissamut qinnuteqarnissamut innersuunneqassanersoq, taamaalilluni akiitsoqarfiit assigiimmik pineqarnissaat qulakkeerneqarniassammat. Akerlianik akiitsulik annertunerusumik pisortanut akiitsoqarpat, akiitsoqarfiit assigiinngitsumik nalinginnaasumik pineqarneqariataarsinnaaneq ajorput. **.**

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi akiliisitsiniarnermi immikkoortortaqarfiup naafferaalluni akiliisarnernik aaqqissuussinerit ingerlattarpai, immikkoortortaqarfimmiillu paasissutissiinerit naapertorlugit kisermaaq ikinnerpaamik qaammammut pisariaqartitanut allanut 4000,- koruuninik sinneqarsimasassaaq, inuup aatsaat akileraarutitigut akiitsunik naafferaalluni akilersuisinnaalernissaanut.

Akileraarusiinermik Aalajangiisartut naliliineri tunngavilersuutaalu

Naammagittaalliortup soraarnerussutisiai qaammammut tamarmiusut katillugit 15.286,59 koruuniupput, tamatumalu saniatigut inissiamik piginnittuuvoq, taannalu Nuummi Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut akileraarutinut akiitsunik qularnaveeqquteqarpoq.

Taamaammat Akileraarusiinermik Aalajangiisartut nalilersimavaat, naammagittaalliortoq akileraarutit sinnerinik maannakkut siunissamiluunniit 1.543.418 koruunit aningaasaatiminit akilersinnaassagai.

Taamatuttaarli Akileraarusiinermik Aalajangiisartut nalilersimavaat, naammagittaalliortup akileraarutit sinnerisa erniaat akilersinnaassanngikkai. Taamaammat erniaritinneqartut 947.777 koruunit isumakkeerfigineqarput erniarineqartussallu unitsinneqarlutik.
Akileraarutit sinneri 1.543.418 koruuniusut pigisamut qularnaveeqqutaassut allanngortinneqassanngillat.

Akileraartarnermik aalajangiisartut aalajangiinerat

Ukiunut aningaasarsiorfiusunut 2011, 2012, 2013 kiisalu 2015-mut akileraarutinut sinneruttunut isumakkeerinninnissamut itigartitsissut allanngortinneqarpoq**.** Akileraarutinut akiitsut suli atuupput, kisiannili erniaritinneqartut isumakkeerfigineqarput erniarineqartussallu unitsinneqarlutik. Taamaalilluni naammagittaalliortup Akileraarusiinermik Aalajangiisartunut naammagittaalliutaata ilaat, Akileraarusiinermik Aalajangiisartut akueraat.

Inatsisitigut tunngavigisat: Akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 11, 2. november 2006-imeersumi § 53.